

ANNEX E

**LLIBRE BLANC
DE LA PREVISIÓ SOCIAL
COMPLEMENTÀRIA A
CATALUNYA**

**Entitats de previsió ocupacional
mutualista (EPROM)**

**UNIVERSITAT DE
BARCELONA**

Observatorio de los Sistemas Europeos
de Previsión Social Complementaria

Índex

ANNEX E – LES EPROM	3
1 Entitats de previsió ocupacional mutualista (EPROM).....	3
1.1 Definició	3
1.2 Característiques generals.....	4
2 Plans de previsió ocupacional (PPO).....	4
2.1 Definició	4
2.2 Modalitats.....	5
3 Socis i beneficiaris de les EPROM	5
3.1 Socis	5
3.2 Beneficiaris.....	6
3.3 Drets	6
4 Règim econòmic-financer	6
4.1 Garanties financeres inicials.....	7
4.1.1 Fons mutual	7
4.2 Garanties de funcionament	7
4.2.1 Provisions tècniques	7
4.2.2 Finançament de les provisions tècniques	7
4.2.3 Marge de solvència.....	8
4.2.4 Inversions.....	9
4.3 Despeses d'administració	9
5 Les EPROM en el marc competencial de la Generalitat de Catalunya	10
5.1 Marc competencial	10
5.2 Desenvolupament de les EPROM en el marc competencial.....	11
5.3 Les EPROM a la Llei de mutualitats	13
5.4 Vies d'implementació EPROM.....	13
5.4.1 L'Acord Interprofessional de Catalunya (AIC)	14
5.4.2 Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL)	15
5.4.3 Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC).....	15

ANNEX E – LES EPROM

Amb caràcter general, les mutualitats de previsió social són entitats asseguradores que, per tant, utilitzen mecanismes tècnics asseguradors, regides per la normativa espanyola (LOSEAR i ROSSEAR) i per la normativa europea (Solvència II). Tanmateix, la Directiva (UE) 2016/2341 del Parlament Europeu i del Consell de 14 de desembre de 2016, relativa a les activitats i la supervisió dels fons de pensions d'ocupació (FPO), coneguda com a IORP II, considera com a fons de pensions d'ocupació a tota institució, amb independència de la seva forma jurídica, que dona cobertura, exclusivament, a les contingències de jubilació, així com, si s'escau, la mort, la dependència, la incapacitat permanent, l'atur a llarg termini o la malaltia greu, derivats de l'àmbit laboral.

En virtut de tot això, per a contribuir al desenvolupament de la previsió social complementària d'ocupació a Catalunya, especialment a la petita i mitjana empresa i treballadors per compte propi, proposem la implantació d'un nou instrument de caràcter mutualista, que es reguli a la Llei catalana de Mutualitats de Previsió Social i que prengui com a referència allò que disposa la IORPII.

D'aquesta manera, la previsió social complementària d'ocupació a Catalunya tindria un instrument propi amb una definició que s'ajusta de manera inequívoca a la regulació europea sobre fons de pensions d'ocupació i que encaixaria en el marc competencial de la Generalitat de Catalunya.

1 ENTITATS DE PREVISIÓ OCUPACIONAL MUTUALISTA (EPROM)

1.1 DEFINICIÓ

Les entitats de previsió ocupacional mutualista (EPROM) són mutualitats de previsió social de caràcter empresarial que gestionen els plans de previsió ocupacional (PPO) materialitzats en el marc de les relacions laborals i que compleixin els següents requisits:

- a) operen mitjançant sistemes de capitalització;
- b) son jurídicament independents de l'empresa promotora o sector;
- c) la seva activitat consisteix a proporcionar prestacions de jubilació en el context d'una activitat laboral sobre la base d'un acord o contracte de treball subscrit:
  - a. individualment o col·lectivament entre l'ocupador o ocupadors i l'empleat o empleats o els seus representants respectius, o
  - b. amb treballadors per compte propi,
- d) i l'esmentat acord té el seu origen en la precitada relació laboral.

1.2 CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Les EPROM:

- a) Són mutualitats de previsió social de caràcter empresarial.
- b) Tenen seu social a Catalunya.
- c) Donen cobertura exclusiva a les contingències de jubilació, mort, dependència, incapacitat permanent, i si s'escau, atur a llarg termini o la malaltia greu.
- d) Tenen òrgans de govern amb participació de:
  - ocupador/s i empleats, mitjançant els seus representants, o
  - treballadors per compte propi, mitjançant els seus representants.
- e) Instrumenten plans de previsió ocupacional (PPO).

3 PLANS DE PREVISIÓ OCUPACIONAL (PPO)

3.1 DEFINICIÓ

Els plans de previsió ocupacional (PPO) són l'instrument que canalitzen la previsió social complementària en l'àmbit de les relacions laboral que són gestionats per les EPROM, que tenen les següents característiques:

- a) Provenen d'acords que reverteixen la forma contractual, associativa, d'acte constitutiu o normativa, que instrumenten i regulen tant el règim de contribucions i prestacions com les condicions per al reconeixement del dret.
- b) No tenen personalitat jurídica.
- c) Exigeixen vincle laboral, funcional o estatutari, o de socis treballadors o de treball en l'àmbit de les societats cooperatives i laborals, entre els seus membres. Als efectes oportuns, també podrà qualificar-se com PPO aquells amb socis de número que pertanyin a col·lectius de treballadors autònoms que s'hagin constituït a través d'associacions professionals, cambres de comerç o altres entitats representatives que actuïn com a socis promotors o protectors.
- d) Protegeixen les contingències de jubilació, així com, si s'escau, mort, dependència, incapacitat permanent, atur a llarg termini o malaltia greu.
- e) Es formalitzen en els reglaments d'estipulacions de prestacions i apliquen un sistema financer i actuarial de capitalització individual per a la seva determinació.
- f) Compleixen els següents principis bàsics:
  - a. Principi de no discriminació. Un PPO serà no discriminatori quan la totalitat del personal ocupat pel promotor estigui acollit o en condicions

d'acollir-se al citat pla sense que pugui exigir-se una antiguitat superior a un mes per a accedir a aquell. També ho serà si estableix, de forma directa o indirecta, diferències de tracte o exclusions basades en les causes protegides sota l'article 14 de la Constitució i l'article 1 de la Llei 15/2022.

- b. Principi d'atribució de drets. Les contribucions i aportacions als PPO i el sistema de capitalització utilitzat determinen per als partícips uns drets de contingut econòmic destinats a la consecució de les prestacions.
  - c. Principi d'irrevocabilitat de les aportacions. Les contribucions dels promotors als PPO tindran el caràcter d'irrevocables
  - d. Gestionats a través d'una EPROM.
- g) Els drets consolidats tenen caràcter il·líquid llevat de les excepcions regulades per la legislació vigent.

3.2 MODALITATS

Els PPO es classifiquen en funció del règim d'aportacions i prestacions en:

1. *Plans de previsió ocupacional d'aportació definida.* Aquells en els quals, estant predeterminada la quantia de les contribucions dels promotors i, si s'escau, de les aportacions dels partícips, el pla no garanteix ni defineix la quantia de les prestacions futures.
2. *Plans de previsió ocupacional de prestació definida.* Aquells en els quals està predeterminada la quantia de totes les prestacions a percebre pels beneficiaris.
3. *Plans de previsió ocupacional de caràcter mixt.* Aquells en els quals l'objecte és, simultàniament o separadament, la quantia de la prestació i la quantia de la contribució.

4 SOCIS I BENEFICIARIS DE LES EPROM

4.1 Socis

Podran existir les següents classes de socis:

- a) Socis promotors. Aquelles persones físiques o jurídiques, de tota classe i naturalesa, que participen amb la seva voluntat constituent i aportacions inicials en la creació i constitució d'una EPROM i que formen part dels seus òrgans de govern de la forma establerta en els estatuts de conformitat amb la normativa vigent.
- b) Socis protectors. Aquelles persones físiques o jurídiques que amb la seva activitat i les aportacions acordades participen en el desenvolupament i manteniment

d'una EPROM o PPO, sense obtenir un benefici directe, però participant en els seus òrgans de govern de la forma establerta en els estatuts.

- c) Socis de número o ordinaris. Aquelles persones físiques que puguin obtenir alguna prestació per a elles o les seves beneficiàries. Es classifiquen en:
  - a. Socis actius. Aquelles persones amb dret a alguna prestació per a elles o els seus beneficiaris mitjançant aportacions econòmiques realitzades per si mateixes o per tercers al seu nom.
  - b. Socis passius. Aquelles persones que, havent estat socis actius, passen a ser titulars directes de la prestació, com a subjectes protegits després de l'esdeveniment de la contingència.
  - c. Socis en suspens. Aquelles persones que, havent estat socis actius, es trobin en situació de no aportants, tant d'aportacions realitzades per si mateixos com per terceres persones al seu nom.

4.2 Beneficiaris

Seràn beneficiaris o beneficiàries les persones físiques que, per la seva relació causant, passen a ser titulars de la prestació una vegada ocorreguda la contingència.

4.3 Drets

Donat el caràcter mutualista de l'entitat

- a) Els socis i les sòcies tenen dret a elegir i ser elegits o elegides per als càrrecs dels òrgans de govern, segons el recollit pels estatuts o reglaments
- b) Tant els socis i sòcies com els beneficiaris i les beneficiàries tenen dret a participar o estar representats en els òrgans de govern de la forma que s'estableixi en els estatuts de l'entitat i atesos els paràmetres que es fixin reglamentàriament.

5 RÈGIM ECONÒMIC-FINANCER

Les EPROM han de constituir i mantenir els següents fons i garanties financeres:

- a) Fons Mutual, constituït permanentment amb les aportacions dels socis o amb excedents dels exercicis socials.
- b) Provisions tècniques integrades pels deutes necessaris per a reflectir totes les obligacions derivades de l'activitat de previsió social voluntària per a la cobertura de les contingències de jubilació, i si s'escau, mort, dependència, incapacitat permanent, atur a llarg termini o malaltia greu.
- c) Marge de solvència, constituït pel conjunt d'actius, lliures de tot compromís previsible, addicionals a aquells en què es materialitzin les provisions tècniques.

d) D'altres fons segons es reguli per normativa.

5.1 GARANTIES FINANCERES INICIALS

5.1.1 Fons mutual

Les EPROM han de constituir i mantenir un Fons mutual mínim de cinquanta mil euros. Aquest fons mutual ha de materialitzar-se en actius aptes i haurà d'estat totalment desemborsat.

5.2 GARANTIES DE FUNCIONAMENT

Provisions tècniques i marge de solvència de les EPROM.

5.2.1 Provisions tècniques

- a) En els PPO s'aplicaran sistemes financers o actuàrials de capitalització individual per al càlcul de les provisions tècniques. Les prestacions s'ajustaran estrictament al càlcul derivat dels esmentats sistemes.
- b) Les EPROM que assumeixin riscos biomètrics (els relacionats amb la mort, la invalidesa i la supervivència) i/o garanteixin, sigui el resultat de la inversió o un determinat nivell de prestacions, hauran de constituir, per a cada PPO, les provisions tècniques suficients en relació amb les obligacions assumides.
- c) El tipus d'interès tècnic utilitzat en el càlcul de les provisions tècniques serà el determinat en funció de la taxa interna de rendibilitat de les inversions assignades al PPO. En tot cas el tipus d'interès tècnic no podrà superar en tres punts percentuals la hipòtesi d'inflació prevista utilitzada per a determinar les provisions tècniques, amb un límit màxim del 5%.
- d) Les taules biomètriques a utilitzar en el càlcul de les provisions tècniques hauran de ser reconegudes pel supervisor i estar degudament actualitzades. També es poden utilitzar taules basades en la pròpia experiència del col·lectiu sempre i quan es compleixen una sèrie de requisits, bàsicament que s'acrediti que s'ajusten a l'evolució del col·lectiu i que no siguin menys exigents que les anteriors.
- e) No cal que les EPROM constitueixi provisions tècniques respecte d'aquelles prestacions que estiguin assegurades.

5.2.2 Finançament de les provisions tècniques

- a) Les EPROM que assumeixin riscos biomètrics (els relacionats amb la mort, la invalidesa i la supervivència) i/o garanteixin sigui el resultat de la inversió o un determinat nivell de prestacions, hauran de mantenir, per a cada un dels

plans de previsió, actius suficients i adients destinats a cobrir les provisions tècniques.

- b) Els actius destinats a cobrir les provisions tècniques es valoraran a valor de mercat als efectes de comprovar la seva suficiència.

5.2.3 Marge de solvència

- a) Les EPROM hauran de mantenir, amb caràcter permanent, fons suplementaris que es materialitzaran en actius addicionals a aquells en què es materialitzin les seves provisions exigibles.

Aquests actius estaran lliures de tot compromís previsible i serviran com a marge de seguretat o solvència disponible per a absorbir les desviacions entre despeses i prestacions, previstes i reals.

- b) El Marge de solvència serà com a mínim d'un 4% de les provisions tècniques per aquelles EPROM que integrin PPO que assumeixin la cobertura de riscos biomètrics i/o garanteixin, sigui el resultat de la inversió o un determinat nivell de prestacions.
- c) El Marge de solvència serà com a mínim d'un 0,125% de les provisions afectes a PPO d'aportació definida en els que el soci assumeix el risc de la inversió per aquelles EPROM que integrin PPO d'aportació definida. El marge de solvència haurà d'estar constituït en la seva integritat, com a mínim, al tancament de cada exercici.
- d) Els actius en què es materialitzi el marge de solvència seran els indicats per la normativa.
- e) Les aportacions corresponents al marge de solvència en les EPROM hauran de ser realitzades pels socis protectors excepte en el supòsit que aquests no existeixin i en aquest cas seran realitzades pels socis promotors. També podran ser realitzades amb càrrec a reserves de lliure disposició si així ho estableixen els estatuts de l'entitat.
- f) Els socis protectors o promotors de les EPROM, pels PPO d'aportació definida en els que el soci assumeix el risc de la inversió, podran reclamar el reemborsament de les seves aportacions al marge de solvència, si així ho estableixen els estatuts de l'entitat i sempre que la mateixa mantingui l'import mínim del marge de solvència per a aquests plans.
- g) Les EPROM pels PPO en els quals el pagament de prestacions estigui assegurat per una entitat asseguradora no requeriran constituir marge de seguretat.

5.2.4 Inversions

Normes d'inversió. Actius adients destinats a la cobertura de les provisions tècniques. Valoració dels actius.

S'establiran per norma els detalls sobre els criteris d'inversió, les característiques dels actius adients destinats a la cobertura de les provisions tècniques així com els principis de valoració dels actius.

5.3 DESPESES D'ADMINISTRACIÓ

Tenen la consideració de despeses d'administració totes les despeses directes i indirectes en què s'incorri a conseqüència de l'administració del patrimoni afecte a cada PPO, amb l'excepció de les despeses d'intermediació derivades de la compra o venda de valors.

Es considera patrimoni afecte a un PPO, el fons de capitalització determinat per totes les aportacions, deduïdes les prestacions, mobilitzacions i/o rescats, excepte les efectuades en el període a què es refereixi el càlcul, més els rendiments generats pels recursos invertits i les plusvàlues o minusvàlues dels actius, valorats a preu de mercat del dia a què es refereixi el càlcul, o, quan no existís aquest, al seu valor efectiu, d'acord amb criteris de màxima prudència i aplicant mètodes valoratius generalment admesos, i menys l'import de les despeses d'administració establertes per a cada PPO, d'acord amb l'apartat anterior. El patrimoni afecte estarà dividit en parts alíquotes.

Les despeses d'administració de les EPROM seran les consignades en els estatuts i en cap cas podran excedir dels percentatges s'indiquen a continuació segons el tipus de PPO a què es refereixin:

- a) PPO d'aportació definida. Les despeses d'administració hauran de ser consignades, en termes percentuals, en els seus reglaments respectius, d'acord amb els seus estatuts. Les despeses d'administració s'establiran en funció del patrimoni afecte a cada pla de previsió o d'aquest i els seus rendiments i no podran superar, en còmput anual, els límits següents:
  - Quan es calculin únicament en funció del patrimoni afecte al pla, el 2% d'aquest.
  - Quan s'utilitzin totes dues variables, l'1% del patrimoni afecte i el 10% dels rendiments.
- b) PPO de prestació definida. Les despeses d'administració hauran de ser consignades, en termes percentuals, en els seus reglaments respectius, d'acord amb els seus estatuts i no poden superar el 2% en còmput anual, ni sobre el total de provisions matemàtiques anuals, ni sobre les imputades, si les hi hagués, a cada un dels socis ordinaris i beneficiaris, les quals constitueixen els seus drets econòmics.

6 LES EPROM EN EL MARC COMPETENCIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

6.1 MARC COMPETENCIAL

Les competències actuals en matèria de mutualitats de previsió social queden recollides a l'article 126 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya, sobre "Crèdit, banca, assegurances i mutualitats no integrades en el sistema de seguretat social", que indica que el govern de la Generalitat catalana té competència exclusiva només en matèria de creació i funcionament de mutualitats de previsió social alienes al sistema de la seguretat social (art. 126.1), i és compartida en l'activitat d'aquestes (art. 126.2),

Segons la STC 220/1992, d'11 de desembre, correspon tant a Catalunya (com al País Basc) la competència d'allò establert als articles 15, 16, 26 (apartats 3 i 4) i 29.1 del Reial decret 2615/1985, de 4 de desembre, pel qual es va aprovar el reglament d'entitats de previsió social¹, és a dir, la regulació de l'acord de fundació (art. 15), la

---

¹ Concretament:

Art. 15. De l'acord de fundació: 1. Les mutualitats de previsió social es constituïran mitjançant acord, que s'adoptarà a la Junta constituent. Formaran part de la mutualitat tots els socis que hagin votat a favor de l'acord de constitució i que n'han de ser, almenys, cinquanta. 2. L'acord de fundació de la Mutualitat, a més de la voluntat de constituir-la, haurà de recollir els seus Estatuts, els quals respectaran les peculiaritats de les mutualitats de previsió social i els altres extrems a què fan referència l'article 47 del Reglament General de la Llei 33/1984, l'article 26 del mateix reglament quan les entitats siguin de prima fixa, i els de l'article 39 del mateix reglament si són de prima variable. 3. Els Estatuts podran preveure que, a més de les aportacions dels socis, la Mutualitat podrà rebre aportacions d'entitats o persones protectores, sense adquirir la condició d'associat.

Art. 16. Formalització de l'acord i adquisició de personalitat jurídica: 1. L'acord de fundació de la mutualitat, a què fa referència l'article anterior, es formalitzarà en escriptura pública. 2. Les persones a qui l'acord fundacional hagi autoritzat com a promotors per a la formalització de l'escriptura, han de sol·licitar l'autorització administrativa oportuna el mes següent a aquesta formalització. Aquesta sol·licitud s'ha d'efectuar de la manera que preveuen els articles 10 i 11 d'aquest Reglament, amb la documentació exigida a l'article 8è del Reglament General. L'òrgan administratiu competent concedirà o denegarà, si escau, l'autorització sol·licitada en el termini màxim de tres mesos des de la presentació de la sol·licitud. Transcorregut aquest termini sense que l'òrgan administratiu s'hagi pronunciat expressament en un sentit o l'altre, les persones autoritzades per acord fundacional com a promotores de l'entitat de previsió social podran interposar la reclamació en queixa en els termes i condicions exigits a l'article 77 de la Llei de Procediment Administratiu de 17 de juliol de 1958. 3. Un cop inscrita la mutualitat de previsió social al registre especial competent conforme l'article 13 d'aquest Reglament, adquirirà plena personalitat jurídica i només a partir d'aquest moment podrà iniciar la seva activitat asseguradora .

Art. 26. Pòlisses i tarifes: 3. Tant els models de pòlisses com les bases tècniques que fonamentin el càlcul de les quotes o aportacions, les despeses d'administració i les provisions tècniques, necessitaran aprovació administrativa prèvia quan se sol·liciti l'autorització inicial o la necessària per ampliar les activitats a nous riscos. En qualsevol altre cas, la documentació esmentada haurà de ser comunicada a la Direcció General

formalització de l'acord i adquisició de la personalitat jurídica (art. 16), models de pòlissa i bases tècniques del càlcul de quotes o aportacions, despeses d'administració i provisions tècniques, així com les normes i documentació de les anteriors (art. 26), i règim dels òrgans socials (art. 29.1). El règim és idèntic en ambdues comunitats autònomes.

D'altra banda, la STC 86/1989 va declarar que les comunitats autònomes amb competència exclusiva en la matèria han de respectar les bases d'ordenació de l'activitat asseguradora, i que aquestes han de respectar les peculiaritats del mutualisme de previsió social i no afectar el règim jurídic estructural i funcional de les mateixes que es troba dins l'àmbit competencial de les comunitats autònomes.

S'ha d'entendre, d'acord amb la STC 220/1992, que únicament si les mutualitats porten a terme activitat asseguradora, aquesta quedarà afectada per la legislació estatal reguladora d'assegurances, que inclou la solvència i garantia financera de les mutualitats de previsió social, per dotar-les d'homogeneïtat a tot el territori de l'Estat. En conseqüència, cal diferenciar les mutualitats de previsió social que porten a terme activitat asseguradora d'aquelles que, segons disposa la IORP II, són assimilables als Fons de Pensions d'Ocupació i que desenvolupen la seva activitat al marge de Solvència II, obrint la possibilitat de desenvolupar les competències de la Generalitat de Catalunya en relació amb les EPROM, com al Govern Basc en relació amb les EPSV.

6.2 DESENVOLUPAMENT DE LES EPROM EN EL MARC COMPETENCIAL

Com s'ha dit a l'apartat anterior, a l'actual Estatut d'Autonomia de Catalunya (Llei Orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya), l'article 126, titulat "Crèdit, banca, assegurances i mutualitats no integrades al sistema de seguretat social", assenjala a l'apartat 1r, que "Correspon a la Generalitat la competència exclusiva sobre l'estructura, l'organització i el funcionament de les mutualitats de previsió social no integrades en el sistema de seguretat social".

En conseqüència, tenint en compte que no hi ha una llista tancada de vehicles de previsió social complementària, el desenvolupament de les EPROM en el marc competencial de la Generalitat de Catalunya és possible, donada la seva naturalesa mutualista.

---

d'Assegurances. 4. La Direcció General d'Assegurances establirà les normes a què s'hauran d'ajustar les bases tècniques i tarifes, així com la documentació contractual a utilitzar, i podran prohibir aquelles tarifes o contractes que no responguin als principis bàsics de la tècnica contractual i actuarial asseguradora .

Art. 29. Règim dels òrgans socials: 1. Les entitats de previsió social ajustaran el seu funcionament i, en particular, la composició i competències dels òrgans rectors al que estableix aquest Reglament i, si no n'hi ha, als articles 29 a 35 del Reglament General relatiu a societats mútues.

Cal tenir en compte que la llei d'ordenació de l'assegurança privada, i el reglament que la desenvolupa, inclouen a les mutualitats de previsió social, en caràcter general, com a entitats asseguradores, si bé, les EPROM són assimilables a la consideració jurídica dels fons de pensions d'ocupació regulats per la IORP II.

Fins i tot, el TC, uns anys més tard de l'aprovació de la llei de 1984, va afirmar (Sentència núm. 86/1989² que les mutualitats de previsió social, encara que tinguessin consideració d'entitats asseguradores, n'havien de respectar les peculiaritats del mutualisme de previsió social, i la normativa bàsica no afectarà el règim jurídic sobre la seva estructura i funcions de les mutualitats que resten dins l'àmbit de les comunitats autònomes que hagin assumit als estatuts d'autonomia la competència exclusiva sobre aquesta matèria. Per tant, en el cas de les EPROM, amb més motiu es preservarien les competències exclusives de la Generalitat, al no tenir consideració d'entitat asseguradora.

La competència actual de la Generalitat de Catalunya abasta en exclusivitat la creació, estructura i funcionament de les mutualitats de previsió social, mentre que la competència sobre la seva activitat és compartida, segons el manifestat pel TC. Que sigui compartida significa que es pot regular legislativament un repartiment competencial més ampli i, per tant, es poden fer cessions de competències en aquesta matèria. Aquesta limitació competencial, en el cas de les EPROM, podria no existir.

En segon terme, l'actual llei de mutualitats ja preveu la creació, estructura i funcionament de les mutualitats, exactament allò que constitueix competència exclusiva. Inclús es regulen el règim econòmic i la solvència de les mutualitats de previsió social, així com el règim de tutela pública i la inspecció, que es troba inclosa en les competències compartides. I és que la STC 220/1992 va declarar que la legislació estatal tampoc podia afectar "altres funcions, aspectes que cauen dins l'òrbita de les competències exclusives autonòmiques". En tot cas, la submissió legislativa ho és a la legislació, no a la potestat reglamentària si aquesta no respecta allò disposat a la llei, a no ser que la pròpia llei realitzi una delegació normativa en el reglament de desenvolupament.

Finalment, les comunitats autònomes tenen competència normativa de desenvolupament de les bases estatals i competència executiva per a exercir les facultats administratives corresponents, per la qual cosa aquest desenvolupament també és competència de la Generalitat de Catalunya.

---

² Sentència 86/1989, d'11 de maig, resolutòria dels recursos d'inconstitucionalitat contra determinats preceptes de la llei 33/1984 d'ordenació de l'assegurança privada, el criteri de la qual ha mantingut en sentències ulteriors 35/1992, de 23 de març, 36/1992, de 23 de març, i 220/1992, de 11 de desembre

És normativa bàsica, segons la STC 220/1992, la relativa als riscos que es poden cobrir, béns garantits i límits, contingut de les pòlisses (segons normativa d'assegurances), aplicació de la tècnica actuarial asseguradora del sistema de quotes i aportacions, beneficis fiscals, i provisions tècniques. Però també la condició de mutualista, la gratuïtat de l'administració, l'obligació de comptabilitat, causes de liquidació, revocació de l'autorització administrativa i la liquidació, fusió i federació de mutualitats, i la competència sancionadora (tipificació d'infraccions i sancions), i fixació d'un límit màxim de les despeses d'administració (amb possibilitat d'ampliació per les comunitats autònomes).

Igualment, segons el TC, són competència exclusiva de la Generalitat els requisits per adoptar els acords fundacionals de constitució de la mutualitat, inclosa la seva escriptura pública, estatuts i aportacions, requisits i procediment per obtenir autorització administrativa, patrimoni de les mutualitats, models de pòlisses i documentació contractual, bases tècniques per al càlcul de quotes i/o aportacions, despeses d'administració i provisions tècniques, així com règim i funcionament dels òrgans socials, i control de les normes que facultin la participació efectiva dels mutualistes al govern de la mutualitat (que han d'establir-se als estatuts).

6.3 LES EPROM A LA LLEI DE MUTUALITATS

En la revisió i actualització de la llei catalana sobre mutualitats de previsió social, caldrà desenvolupar la definició i la regulació de les EPROM:

- Mutualitats de previsió social de caràcter empresarial específic.
- Gestionen els PPO com a instrument de previsió social complementària d'ocupació, resultat de la negociació col·lectiva en els seus diferents àmbits.

6.4 VIES D'IMPLEMENTACIÓ EPROM

Les EPROM, com entitats catalanes que gestionen els PPO, que instrumenten acords sobre previsió social complementària en l'àmbit de les empreses, reforcen i amplien el marc català de relacions laborals, entès com l'espai que s'ha anat conformant per l'acció del Govern i els agents socials per tal de fer realitat allò que proclama l'article 45.4 de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya: "la Generalitat ha de promoure la creació d'un espai català de relacions laborals establert en funció de la realitat productiva i empresarial específica de Catalunya i dels seus agents socials, en el qual han d'estar

representades les organitzacions sindicals i empresarials i l'Administració de la Generalitat"³.

“El marc català de relacions laborals és l'expressió de la voluntat molt majoritària de la societat catalana. Una voluntat àmplia –i amb tots els matisos i variants que es vulgui- de reconeixement del fet nacional català – adopti aquest la forma que adopti-, i l'aprofundiment de l'autogovern. El marc català és una forma d'autodeterminació social” i “està conformat per un conjunt molt divers d'espais de concertació, de negociació o en el seu cas de consulta proactiva. Espais de naturalesa jurídica diversa”⁴ i “dissenyat com un espai dinàmic”⁵.

El desenvolupament de les EPROM i els PPO s'assolirà com a resultat de les accions i les intervencions en un triple escenari:

6.4.1 L'Acord Interprofessional de Catalunya (AIC)

Es tracta d'un acord entre les organitzacions empresarials i sindicals més representatives de Catalunya, que estableix els criteris i les orientacions generals en l'àmbit català de negociació de convenis col·lectius.

En els successius acords interprofessionals signats, s'ha inclòs una clàusula sobre previsió social complementària, consistent en el següent text: «Previsió social complementària. 1. L'extensió de la previsió social complementària és un factor positiu en el sistema de relacions laborals. 2. Les parts signants de l'AIC acordem constituir una comissió de treball específica en matèria de previsió social complementària. Aquesta comissió té l'objectiu d'estimular i promoure iniciatives que impulsin la previsió complementària a Catalunya, es constituirà en el termini màxim de tres mesos a partir de la publicació del text de l'AIC en el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya».

El propòsit declarat de Llibre Blanc és oferir als agents socials una eina per afavorir desenvolupament de la previsió social complementària, especialment a la petita i mitjana empresa, perquè, fent ús de la seva autonomia i potestat, perquè la incorporin en els convenis col·lectius negociats a Catalunya.

Aquesta eina la formen els PPO, que instrumenten els acords sobre previsió social complementària en l'àmbit de les empreses, i les EPROM, com entitat de caràcter mutualista que gestionen les EPROM.

---

³ Juan Manuel Tapia Rubio, expert en Negociació Col·lectiva. Ponència sobre “Introducció i presentació del marc institucional de les relacions laborals a Catalunya”, Cinquena sessió del Cicle Formatiu de Negociació Col·lectiva, organitzat pel Consell de Relacions Laborals de Catalunya. 14 d'octubre de 2022

⁴ Idem a la nota 3.

⁵ Idem a la nota 3.

El reconeixement de les EPROM i els PPO en l'AIC serà un element fonamental en la seva implementació i desenvolupament.

6.4.2 Consell de Relacions Laborals de Catalunya (CRL)

Es tracta d'un espai de participació, diàleg i concertació entre les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i l'Administració de la Generalitat en l'àmbit de les relacions laborals.

Els seus objectius són:

- Impulsar i consolidar un marc de relacions laborals per a Catalunya. Analitzar i millorar el contingut dels convenis col·lectius per tal d'incrementar la competitivitat i productivitat de les nostres empreses i garantir els drets socials i laborals de les persones que hi treballen mitjançant propostes i recomanacions.
- Assessorar i orientar agents negociadors, les empreses i població treballadora sobre la negociació col·lectiva i promoure la reflexió i debat en temes laborals d'actualitat.

Atenint-nos als doble objectius d'Impulsar i consolidar un marc de relacions laborals per a Catalunya i promoure la reflexió i debat sobre la previsió social complementària d'ocupació, la Comissió de Convenis Col·lectius del Consell de Relacions Laborals de Catalunya, el 24 de novembre de 2021, va aprovar el "Pla de Treball per l'any 2022", que incloïa l'objectiu d'"Aprofundir en la previsió social complementària: 1) Creació d'un grup tècnic per a tractar la matèria de les mutualitats de previsió social complementària. 2) Col·laboració amb l'Observatori dels Sistemes Europeus de Previsió Social Complementària".

Com espai de participació, diàleg i concertació entre les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i l'Administració de la Generalitat en l'àmbit de les relacions laborals, el CRL de Catalunya, amb la col·laboració de l'Observatori dels Sistemes Europeus de Previsió Social Complementària, ha de tenir un paper destacat en implementació i desenvolupament de les EPROM els PPO, en la doble vessant de ser entitats i instruments que reforcen i desenvolupen el marc català de relacions laborals i de foment del mutualisme a Catalunya.

6.4.3 Consell de Treball Econòmic i Social de Catalunya (CTESC)

És un òrgan consultiu i d'assessorament del Govern en matèries socioeconòmiques, laborals i ocupacionals.

Es tracta d'un ens de dret públic, amb personalitat jurídica pròpia i plena capacitat i autonomia orgànica i funcional per al compliment de les seves finalitats.

L'àmplia representació institucional en la seva composició, li permet ser un fòrum permanent d'assessorament, anàlisi i debat entre l'Administració i la societat en general, fomentar la interacció productiva d'idees i propostes per reforçar el diàleg social a Catalunya.

En conseqüència, és l'òrgan idoni on analitzar l'adequació de les polítiques governamentals en matèria de previsió social complementària i d'implementació i desenvolupament de les EPROM i els PPO, com entitats i instruments, respectivament, com a elements per incorporar la previsió social complementària al marc català de relacions laborals, atenent, entre d'altres, a les propostes dels agents socials que hi són representats, organismes tripartits de diàleg social i al contingut del llibre blanc elaborat per l'Observatori dels Sistemes Europeus de Previsió Social Complementària.